

Maxim Februari

DE MAAKBARE MAN

Notities over transseksualiteit

2019 Prometheus Amsterdam

Eerste druk 2013
Vierde druk 2019

© 2013 Maxim Februari
Omslagontwerp DPS Design & Prepress Studio
Foto omslag Niek Stam
Zetwerk Mat-Zet bv, Soest
www.uitgeverijprometheus.nl
ISBN 978 90 446 4360 2

en de oprukkende macht van de vrouwen. De krant vraagt zich af hoe de westerse man uit het middelpunt van de wereld moet terugtreden. Hoe moet hij reageren op het verlies van macht en positie? Terwijl de vrouw haar eisen nog steeds stelt en hem sensibel en viriel tegelijk wil?

Je kunt concluderen dat de hedendaagse man in een benarde positie zit: zijn dominantie wordt hem als vanouds kwalijk genomen, terwijl hij op hetzelfde moment weet dat hij die niet zal behouden. Uit een enkele brief die in mijn mailbox belandt maak ik op dat de schrijver slechte ervaringen heeft met klagen over dit zware lot: 'Waar u aan zult moeten wennen is dat je als man niet meer wegkomt met de rol van slachtoffer. Die is exclusief aan vrouwen voorbehouden.'

De geschrokken transman

Denk nu niet dat ik het lot van de man ga relativieren. Je kunt tegenwerpen dat mannen nog steeds voldoende aanzien genieten in de wereld, je kunt beweren dat hun positie nog steeds onaantastbaar is. Maar dan heb ik het laatste jaar toch te veel verhalen gehoord van transmannen die schrokken van het vanzelfsprekende dedain waarmee mannen door vrouwen worden behandeld.

Voor de transseksuele man kan het een schok zijn te merken dat de rol van slachtoffer inderdaad niet langer voor hem is weggelegd; de veronderstelde dominantie van de man maakt ook hem opeens een algemeen aanvaard doelwit van agressie en spot. Zo hoorde ik een twintigjarige transman ooit verbouwereerd vertellen dat hij door een jonge vrouw in een café hard

was geslagen, zomaar, omdat hij in de weg stond. Hij leek nog het meest aangeslagen door het feit dat de omstanders geen enkel begrip konden opbrengen voor zijn protest.

Het zijn de hardnekkige vooroordelen die aan mannen blijven plakken die maken dat sommige vrouwen weinig respectvol met hen omgaan. Een jonge vader die een paar dagen na de geboorte van zijn kind boodschappen ging doen in het dorp, werd daar luidkeels van egocentrisme beschuldigd door een vrouw in een winkel. Hoe kon hij zo vrolijk door het dorp banjeren, terwijl zijn vrouw op haar kraambed lag? Op YouTube zag je de transman ontdaan verslag uitbrengen: 'Ik ben geen egocentrische man die aan de wandel was, ik ben een zorgzame man die iets te eten haalde.'

De mannen schrikken ervan, omdat ze tot kort daarvoor als vrouw leefden en deze behandeling niet gewend waren. In haar boek *Self-Made Man: One Woman's Journey Into Manhood and Back Again* beschrijft Norah Vincent hoe ze een tijd undercover leefde als man; ze vertelt kritisch over de hooghartigheid waarmee mannen worden afgewezen als ze in het uitgaansleven proberen contact te zoeken met vrouwen. Wat vanuit het vrouwelijk perspectief nog begrijpelijk is – defensief gedrag om al te hitsige mannen op afstand te houden – blijkt vanuit mannelijk perspectief vernederend te zijn en schadelijk voor het zelfrespect. De man wordt niet alleen vernederd op het wereldtoneel, hij wordt ook vernederd in zijn intieme leven.

De transman zou een goede diplomaat kunnen zijn, die met inside-information tussen het mannelijke en vrouwelijke domein heen en weer trekt om de standpunten over en weer toe te lich-

ten. Op zijn minst kan hij uitleggen hoe het zit met die afschuwelijke opdringerigheid van mannen, waartegen vrouwen zich zo bits verweren. Als iemand immers begrip heeft voor de krachtige werking van testosteron is hij het wel. 'Het spijt me,' zeggen transmannen in hun gefilmde bekentenissen op YouTube. 'Het spijt me dat ik mannen vroeger heb uitgemaakt voor zwijnen. Nu begrijp ik dat ze er niets aan kunnen doen.'